การรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงาน การจัดทำงบประมาณบัญชีการใช้จ่ายเงินและตรวจสอบ การประยุกต์ใช้กับหลักสาราณียธรรม 6 ประการ ได้แก่ เมตตากายกรรมทำอะไรก็ทำด้วยเมตตาธรรมต่อกัน วจีกายกรรม พูดอะไรก็พูดด้วยเมตตาธรรมต่อกัน เมตตามโนกรรม คิดอะไรก็คิดด้วยเมตตาธรรมต่อกัน สาธารณโภคี แบ่งปันสิ่งที่ตนได้มาด้วยชอบธรรมแก่กัน สามัญญตา มีศีลมีความประพฤติเสมอกัน ทิฏฐิสมัญญตา มีความคิดเห็นเสมอกัน ผู้ประพฤติธรรมเหล่านี้ย่อมเป็นเหตุให้ระลึกถึงความดีที่ทำต่อกัน นำมาพัฒนารูปแบบจากเดิมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นหลักการพัฒนารูปแบบการบริหารงานของสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดดีเด่นในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดดีเด่นในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 พบว่ามี 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดดีเด่นในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 ด้านสถานที่ พบว่า มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี เป็นสถานที่สำรวมวาจา สำนึกรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นสถานที่ที่ทุกคนพร้อมใจปฏิบัติตามกฎระเบียบ ตั้งมั่นอยู่ในความดีบนวิถีทางสายกลาง เป็นไปตามหลักอาวาสสัปปายะ สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ**พระครูศรีรัตนธรรมนิเทศ** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติกัมมัฏฐานของผู้นำชาวพุทธในประเทศอังกฤษ”ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่ควรพัฒนา คือ ด้านสถานที่ให้มีความเป็นสัปปายะ แต่มีความแตกต่างจากการศึกษาวิจัยของ**พระครูศรีปริยัติคุณาภรณ์** ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติธรรมฐานของนักศึกษาในโครงการฝึกอบรมกรรมฐานภาคปฏิบัติ 2555 ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมวัดมกุฏคีรีวัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การสอนให้ปฏิบัติในแต่ละวิธี ไม่มีความเหมาะสมกับสถานที่ นั่งสมาธิ เดินจงกรม ที่คับแคบ แออัด จึงควรสอนวิธีปฏิบัติที่เหมาะกับสถานที่หรือหาสถานที่ที่เหมาะสมกับจำนวนของผู้ปฏิบัติ

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดดีเด่นในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 ด้านวิทยากร พบว่า การพัฒนาวิทยากรให้มีความรู้และทักษะดี เป็นผู้ที่มีมีวาจาศิลป์สร้างสรรค์ สามารถสร้างขวัญ กำลังใจให้กับผู้ร่วมงาน และผู้ปฏิบัติธรรมได้ เป็นผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีทัศนคติเชิงบวก เป็นไปตามหลักบุคคลสัปปายะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **แม่ชีเณรัชฌา ศักดิ์ศิริสัมพันธ์** ศึกษาวิจัยเรื่อง “พุทธวิธีบริหารเพื่อการพัฒนาสำนักปฏิบัติธรรม” จากการวิจัยพบว่า การพัฒนาโครงสร้างในการบริหาร มีการพัฒนาบุคลากร พัฒนาสื่อ พัฒนาร่างกายและจิตใจ พัฒนาหลักสูตร และพัฒนาสถานที่ รูปแบบการปฏิบัติทางฝั่งคณะสงฆ์ใช้หลักสติปัฏฐาน 4 ส่วนการปฏิบัติโดยคฤหัสถ์เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางธรรมครบวงจร โดยมีหลักสูตรเป็นตัวกำหนดให้สอดคล้องกับผู้ปฏิบัติ

3. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดดีเด่นในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีการพัฒนาบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การสื่อสารสร้างสรรค์ มีจิตร่วมกันรับผิดชอบ แบ่งปันทั่วถึงเป็นธรรม คำนึงถึงศีลเป็นฐาน และ สานสัมพันธ์กัลยาณมิตร โดยเป็นไปตามหลักธัมมสัปปายะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหากังวาล ธีรธมฺโม (ศรชัย)** ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรม